



## Κώδικας Δεοντολογίας Έρευνας

1. Ο παρών Κώδικας εφαρμόζεται σε όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες στις οποίες φορέας χρηματοδότησης είναι η Ακαδημία ή στις οποίες φορέας υλοποίησης είναι η Ακαδημία ανεξαρτήτως αν η χρηματοδότηση προέρχεται από εξωτερικές πηγές.
2. Η ακεραιότητα της έρευνας είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της αξιοπιστίας του ερευνητικού συστήματος και των αποτελεσμάτων του. Πρωταρχικός σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι να συμβάλλει στην πραγμάτωση αυτής της ευθύνης και να λειτουργήσει ως πλαίσιο αυτορρύθμισης της ερευνητικής κοινότητας της Ακαδημίας.
3. Η ερευνητική δραστηριότητα αποσκοπεί πρωτίστως στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και το όφελος του κοινωνικού συνόλου και κατά συνέπεια ο Κώδικας στηρίζεται στις θεμελιώδεις αρχές της:
  - 3.1. Εντιμότητας ως προς την ανάπτυξη, διεξαγωγή, έλεγχο και παροχή πληροφοριών σχετικά με την έρευνα με διαφανή, δίκαιο, πλήρη και αμερόληπτο τρόπο,
  - 3.2. Αξιοπιστίας ως προς τη διασφάλιση της ποιότητας της έρευνας, η οποία αντανακλάται στον σχεδιασμό, τη μεθοδολογία, την ανάλυση και τη χρήση των διαθέσιμων πόρων,
  - 3.3. Σεβασμού προς τους συμμετέχοντες σε ερευνητικές δραστηριότητες, την ακαδημαϊκή ελευθερία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τα υποκείμενα της έρευνας, την κοινωνία, τα οικοσυστήματα, την πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον.
  - 3.4. Ευθύνης ως προς τη λήψη αποφάσεων, ατομικά ή συλλογικά, διασφάλισης της τήρησης της νομοθεσίας, αλλά και επίδειξης κοινωνικής υπευθυνότητας.

- 3.5. Λογοδοσίας από τη σύλληψη της ιδέας έως τη δημοσίευση, περιλαμβανομένης της διαχείρισης, οργάνωσης, κατάρτισης, εποπτείας και καθοδήγησης της έρευνας.
4. Η ερευνητική δραστηριότητα υιοθετεί ως ορθές ερευνητικές πρακτικές την:
  - 4.1. Ελευθερία συγκατάθεσης των συμμετεχόντων στην έρευνα, χωρίς πίεση, με πλήρη γνώση και διαφάνεια ως προς τον σκοπό και τις συνέπειες της συμμετοχής. Σε περίπτωση συμμετοχής ανηλίκου, λαμβάνεται η γραπτή συγκατάθεση του γονέα ή κηδεμόνα του.
  - 4.2. Προστασία της εμπιστευτικότητας, της ιδιωτικότητας των συμμετεχόντων στην έρευνα και υπεύθυνη διαχείριση δεδομένων με εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας ως προς την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την εφαρμογή των αρχών της ελαχιστοποίησης, της εμπιστευτικότητας και της ασφαλούς φύλαξης των δεδομένων, καθώς και των αρχών FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) ως προς τη δυνατότητα ανεύρεσης, πρόσβασης, διαλειτουργικότητας και επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων.
  - 4.3. Προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, του καθεστώτος απόδοσης και διαχείρισης διανοητικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων σε σχέση με τα αποτελέσματα της έρευνας και καθορισμός των δικαιούχων σύμφωνα με την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας και των σχετικών συμβάσεων ή συμφωνιών που σχετίζονται με ερευνητικά αποτελέσματα.
  - 4.4. Διάχυση της γνώσης, με τρόπο ώστε οι ερευνητές/ερευνήτριες να διασφαλίζουν ότι το έργο τους καθίσταται διαθέσιμο με έγκαιρο, ανοικτό, διαφανή και ακριβή τρόπο, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, και να είναι ειλικρινείς κατά τη γνωστοποίησή του στο ευρύ κοινό, καθώς και σε παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οφείλουν επίσης να αναγνωρίζουν, με ενδεδειγμένο τρόπο τη συμβολή της Ακαδημίας, καθώς και τη συμβολή τρίτων, οι οποίοι επηρέασαν την έρευνα, συμπεριλαμβανομένων συνεργατών, συμμετεχόντων, βοηθών και χρηματοδοτών.

- 4.5. Αποφυγή σύγκρουσης συμφέροντος, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ερευνητές/ερευνήτριες κατά τη διεξαγωγή της έρευνάς τους θα αποφεύγουν καταστάσεις, δραστηριότητες και ενέργειες που συνιστούν σύγκρουση συμφέροντος και ότι θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να εντοπίζουν και διαχειρίζονται κατάλληλα σχέσεις που θα μπορούσαν να καταλήξουν σε δυνητική σύγκρουση συμφέροντος. Οποιαδήποτε χρηματοδότηση της έρευνας ή άλλη σχέση θα πρέπει να δηλώνεται και καταγράφεται με διαφάνεια στη δημοσίευση της έρευνας.
- 4.6. Εφαρμογή των αρχών της βιοηθικής και της κοινωνικής υπευθυνότητας με τήρηση της νομοθεσίας περί Βιοηθικής, της αρχής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τη λήψη των αναγκαίων συγκαταθέσεων, την έρευνα σε ζώα εργαστηρίου μόνο όταν δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος έρευνας και τηρουμένης της αρχής της ελαχιστοποίησης και αποφυγής άσκοπης ταλαιπωρίας ή πόνου. Η έρευνα διεξάγεται σύμφωνα με την αρχή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης, με σεβασμό στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και στην ανάγκη για προστασία του.
5. Υιοθετείται ως αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος Κώδικα, ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας της ALLEA (All European Academies), ο οποίος ενσωματώνεται ως **Παράρτημα Α** και εξειδικεύει τις πιο πάνω αρχές, θέτοντας ορθές ερευνητικές πρακτικές στο πλαίσιο του ερευνητικού περιβάλλοντος, της κατάρτισης, εποπτείας και καθοδήγησης, των ερευνητικών διαδικασιών, των διασφαλίσεων, των πρακτικών και διαχείρισης δεδομένων, της συνεργασίας, της δημοσίευσης, διάδοσης και συγγραφής, καθώς και του ελέγχου και αξιολόγησης της έρευνας.
6. *Ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός/ Κώδικας Δεοντολογίας εγκρίθηκε από την Ολομέλεια της Ακαδημίας στην 62<sup>η</sup> Συνεδρία της στις 19 Φεβρουαρίου 2025, κατόπιν πρότασης της Συγκλήτου, δυνάμει του Άρθρου 27 του περί της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών Νόμου 167(I)/2017.*